

Valentín Bou Franch*

L'article 54 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea, sobre la prohibició de l'abús de dret

En aquesta publicació, els parlaré de l'article 54, relatiu a la prohibició de l'abús de dret.

L'article 54 de la Carta dels Drets Fonamentals de la Unió Europea disposa que: “Cap de les disposicions de la present Carta podrà ser interpretada en el sentit que implique un dret qualsevol a dedicar-se a una activitat o a realitzar un acte tendent a la destrucció dels drets o llibertats reconeguts en la present Carta o a limitacions més àmplies d'aquests drets i llibertats que les previstes en la present Carta”.

Aquest article es correspon amb l'article 17 del Conveni Europeu de Drets Humans, que afirma el següent: “Cap de les disposicions del present Conveni podrà ser interpretada en el sentit que implique per a un estat, grup o individu, un dret qualsevol a dedicar-se a una activitat o a realitzar un acte tendent a la destrucció dels drets o llibertats reconeguts en el present Conveni o a limitacions

---

* Catedràtic de Dret Internacional Públic. Universitat de València (Espanya).

més àmplies d'aquests drets i llibertats que les previstes en aquest”.

La prohibició de l'abús de dret té una llarga tradició en el dret de la Unió Europea. En aquest sentit cal assenyalar que: (1r) des de la Sentència en l'assumpte Kefalas i altres, anterior a la Carta, el Tribunal de Justícia afirma que “Els justiciables no poden prevaldre's de les normes de la Unió de manera abusiva o fraudulenta”; i (2n) l'advocat general Sr. Szpunar va sostenir que: “la prohibició de l'abús de dret ha sigut un dels principis generals del dret de la Unió des de fa molt de temps. En virtut d'aquest principi, els justiciables no poden valdre's de manera abusiva dels drets conferits per les normes de la Unió per a obtenir els avantatges resultants sense que, al seu torn, s'aconsegueisca l'objectiu d'aquestes normes”.

El Tribunal de Justícia de la Unió Europea, en la seua Sentència en l'assumpte Torresi, va sostenir que: “L'apreciació de l'existència d'una pràctica abusiva requereix que concórreguen un element objectiu i un element subjectiu. (1r) En el que concerneix a l'element objectiu, han de concórrer una sèrie de circumstàncies objectives de les quals resulte que, malgrat haver-se respectat formalment les condicions previstes per la normativa de la Unió, no s'ha aconseguit la finalitat perseguida per aquesta normativa. (2n) Quant a l'element subjectiu, s'ha de posar de manifest una

voluntat d'obtenir un benefici resultant de la normativa de la Unió, creant artificialment les condicions exigides per a obtenir-lo”.

L'advocat general Sr. Szpunar també va sostenir que: “l'article 54 de la Carta estableix la prohibició d'abusar dels drets que consagra. És cert que aquest article està dirigit, principalment, contra actes que, sota l'aparença dels drets reconeguts per la Carta, en realitat pretenen lluitar contra els drets fonamentals i destruir-los”.

Per part seua, el Tribunal de Justícia de la Unió, en la seua Sentència en l'assumpte SICES, va afirmar que: “Si bé és cert que el Tribunal de Justícia, en pronunciar-se sobre la qüestió prejudicial, pot aportar, en el seu cas, precisions destinades a orientar a l'òrgan jurisdiccional nacional en la seua interpretació, no ho és menys que correspon a l'òrgan jurisdiccional remitent comprovar si concorren en el litigi principal els elements constitutius d'una pràctica abusiva. En aquest context, cal precisar que la comprovació de l'existència d'una pràctica abusiva exigeix que l'òrgan jurisdiccional remitent tinga en compte tots els fets i circumstàncies del cas d'actuacions”.

